

S.P.Q.R.

ROMSELSKABET

- Rundvisning Assistent kirkegård
- Byvandring. Thorvaldsen
- Roms bemalede facader
- Med toget til Rom
- Quiz

Kære Medlemmer

Tænk at man kan få lov at sende et nyhedsbrev ud med en rigtig nyhed, nemlig, at nu kan vi tilbyde fysiske arrangementer igen. Vi kan få indhentet Bertel Thorvaldsens jubilæum fra sidste år. Turen til Assistens Kirkegård var en succes, som vi derfor slår op igen.

Vi har tidligere opfordret til at kikke ned indenfor i middelalderkirkerne for at beundre de smukke cosmatiske gulve. I artiklen af Anne-Birgitte Larsson bliver man, for måske for første gang, gjort opmærksom på byens spændende renæssancefacader.

Snart bliver der vist togforbindelser København-Rom, så det er ikke ren nostalgi, som i artiklen, men realiteter vi kan se frem til?

Mogens Bang, formand

Lørdag den 29. maj 2021 vil redaktør og kunsthistoriker Karin Kryger tage Romselskabet S.P.Q.R. med på en inspirerende vandring rundt på Assistens kirkegård i København.

Mødested: foran kapellet på Kapelvej 4, 2200 København N, kl. 10.30.

Rom har igennem århundreder tiltrukket både billedhuggere, arkæologer, arkitekter og forfattere, og gennem flerårige ophold i den evige stad har disse kunstnere suget til sig og bragt inspirationen med sig hjem til Danmark.

På Assistens kirkegård er denne romerske inspiration kommet til udtryk i mange gravminder, og Karin Kryger vil vise rundt og fortælle om forskellige gravminder, der enten pga. af personerne eller monumenternes udformning har relation til Rom.

Vi skal bl.a. se nogle af monumenterne fra billedhuggeren Johannes Wiedewelts hånd. I studieårene 1754-58 i Rom knyttede Wiedewelt sig tæt til nyklassicismens teoretiker, den tyske kunsthistoriker Johann Joachim Winckelmann, hvilket satte sig afgørende spor i Wiedewelts kunst og monumenterne på Assistens kirkegård.

Vi skal desuden hilse på finansråd G.F.D. Koës, der var arkæologen P.O. Brøndsteds svigerfader og P.O. Brøndsted selv. Blandt de mange gravminder skal vi også se arkitekt G.F. Hetsch' fortolkning af Lucius Cornelius Scipio Barbatus' sarkofag, hvor originalen står i Vatikanmuseet i Rom. Vi slutter af ved romerfareren H.C. Andersens grav.

Vandreturen afsluttes med en let frokost (charcutteri og oste) samt et glas vin på restaurant La Rocca, Vendersgade 23. Der er således en mindre spadseretur fra kirkegården og til restauranten (eller bus 5C). Prisen for arrangementet er 210,- kr. for medlemmer og 290,- kr. for ikke-medlemmer.

Der er 23 pladser på vandreturen. Ved turens start skal Corona-pas fremvises.

Tilmelding sker ved at sende en mail til Romselskabets kasserer: susanne.trudsoe@live.dk. Når tilmeldingen er bekræftet – og først derefter - bedes betalingen for arrangementet indsættes på Romselskabets konto i Jyske Bank.

Corona-pas til restauranten kan enten være dokumentation på fuld vaccination eller dokumentation på en negativ test, som er mindre end 72 timer gammel.

Romselskabet S.P.Q.R. fejrer 250-året for Bertel Thorvaldsen med to byvandringe

Mødested: Foran Vor Frue kirke (Københavns domkirke), Nørregade 8, 1165 København K

Billedhuggeren Bertel Thorvaldsen blev født i 1770, og han arbejdede i Rom igennem 40 år. Han var internationalt berømt, havde en alfaderlig rolle i den danske kunstnerkoloni i Rom, men satte samtidig også sit markante præg på sin fødeby København med udsmykningen af Vor Frue kirke, i offentlige bygninger, i borgerhuse, i portåbninger og med sit eget, unikke museum. Byvandringen forestås af cand.mag. Lise Lotte Frederiksen.

Romselskabet S.P.Q.R. tilbyder to, identiske byvandringe i Thorvaldsens København, dels lørdag den 12. juni 2020 og dels lørdag 19. juni 2020. Begge dage kl. 10.30. Der er 23 pladser på hver byvandring. Ved turens start skal Corona-pas fremvises.

Selve byvandringen varer cirka to timer og afsluttes med en efterfølgende let frokosttallerken på restaurant Els, St. Strandstræde 3. Prisen for arrangementet er 210,- kr. for medlemmer og 290,- kr. for ikke-medlemmer.

Tilmelding sker ved at sende en mail til Romselskabets kasserer: susanne.trudsoe@live.dk. Når tilmeldingen er bekræftet – og først derefter - bedes betalingen for arrangementet indsættes på Romselskabets konto i Jyske Bank.

Corona-pas kan enten være dokumentation på fuld vaccination eller dokumentation på en negativ test, som er mindre end 72 timer gammel.

Roms bemalede facader

Af Anne-Birgitte Larsson (Annas romguide)

I slutningen af 1400-tallet og begyndelsen af 1500-tallet blev det en sand mode i Rom at lade husfacaderne bemale, nogle blot med enkelte mindre malerier, et våbenskjold, en enkelt fresko, en lille frise - andre med hele serier af malerier med lange, sammenhængende fortællinger over antikke temaer, adskilte af friser med grottesker, vaser, blomsterguirlander. Nogle ejendomme var dekoreret fra bund til top med disse malerier, som beundredes meget i samtiden og ofte blev aftegnet og kopieret.

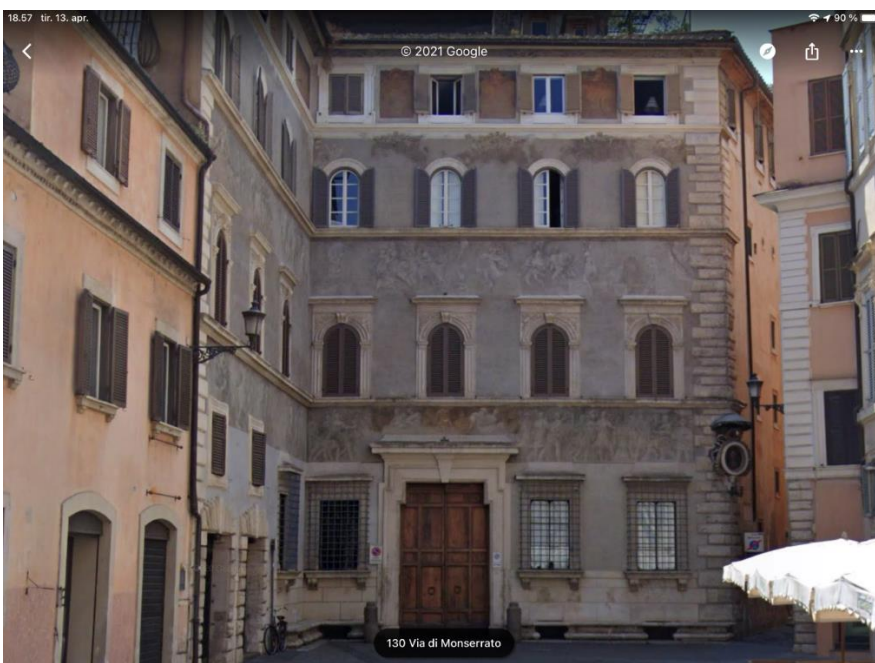
Ikke mindre end 200 ejendomme med facadeusmykning fandtes der i Rom i disse år og en lang række kunstnere blev særligt berømte for deres facademalerier: Baldassarre Peruzzi, Polidoro da Caravaggio, Maturino da Firenze, Perin del Vaga med flere. Desværre der der ikke ret meget tilbage af al denne herlighed, allerhøjst en snes stykker, lidt flere hvis man medtager facader med et enkelt våbenskjold påmalet. Der findes dog stadig nogle meget seværdige udsmykninger, for eksempel Palazzo Milesi i Via Maschera d'Oro og Palazzo Ricci på Piazza de' Ricci.

Motiverne var ofte mytologiske og historiske scener, episoder fra Det Gamle Testamente, krigsscener, måske lange sammenhængende fortællinger over antikke temaer, adskilte af friser med grottesker, vaser, blomsterguirlander.

Teknikken i disse malerier var dels fresker i farver, dels i chiaroscuro, og ofte felter i "graffiti" med geometriske og arkitektoniske former.

Selvom der i dagens Rom ikke er mange af de tidligere 200 facademalerier tilbage, har man dog stadig muligheder for at se dele af disse rundt omkring i byen.

Et af de kendeste findes på Palazzo Ricci (Piazza de' Ricci, 132-140), hvor de oprindelige dekorationer dog er kraftigt restaureret i 1800-tallet. Motiverne er her forskellige mytologiske og historiske scener.

Et andet meget dekoreret hus findes lige bagved Corso Vittorio Emanuele II. Det er det såkaldte Palazzo Massimo "istoriato" på Piazza dei Massimi. Malerierne er her udført af Baldassarre Peruzzi i det 16. århundrede:

I Vicolo Cellini kan man på "Casa Cellini" i nr. 31 se graffitimalerier, der muligvis er udført af Benevenuto Cellini:

På hjørnet af Via della Maschera d'Oro og Vicolo de S. Simeone ses en facade dekoreret af Jacopo Ripanda, ligeledes i det 16. århundrede:

Men der er mange andre udsmykninger at gå på opdagelse i. En liste herover kan ses på denne side:

<http://www.annasromguide.dk/ordogbegreber/bygningstyper/bemaledehuse/bemaledehuseoversigt.html>

Slå op på Google Maps og se hvor lidt eller meget, der er tilbage af fordums storhed. God fornøjelse!

Med toget til Rom

Af Mogens Bang, formand

At få sjælen med, det skal jeg love for man fik på togturen fra København til Rom og retur. Togrejserne frem til maj 1963 tog 36 timer. Da Fugleflugtslinjen Rødby-Puttgarden åbnede varede det "kun" 24 Timer og man "boede" i den samme sovevognskupé fra København til Rom.

Høj som lav brugte denne rejseform. '

Det sjove var, at togturen blev betragtet som en del af ferien! Rejste man afsted i påsken forlod man Danmark i sne og slud, Tyskland i regn, de østrigske alper sneklædte, men på den anden side af Alperne var det forår. Varmen trængte ind gennem det åbne kupévindue sammen med duften af muld og grøde. Frugttræerne blomstrede og bønderne pløjede med studeforspand mellem oliventræerne.

Dem man rejste med havde primus, tekande og proviant med, som blev delt gavmildt ud og et socialt liv udfoldede sig. Der blev spist bayerske pølser på München banegård, men højdepunktet, i mere end en forstand, var at nå op til Brennerpasset, hvor der kunne købes chiantivin i de berømte bastflasker og oste, pølser og skinke med store runde nybagte brød til. Fra Brenner var der så ca. en dagsrejse ned over Posletten til man til sidst kunne se Peterskirkens kuppel i det fjerne og følge Tiberens snoede løb langs skinnerne frem til Stazione Termini i centrum af Rom.

Stazione Termini, Rom

Stazione Termini var og er en arkitektonisk oplevelse og en velfortjent velkomst af dimensioner med sine 36 gaffelbanegårdsspor. Også utrolig elegant med sit bølgede jernbetontag, med mindelser om en baldakin, store glasfacader med et helt specielt lysindfald. Stationen var planlagt i 1939, men blev først færdig i 1950.

Når man sætter foden på perronen bliver man straks klar over at det er en by med historie, lige udenfor vinduerne i gavlen ses resterne af Servius bymur fra 400 år før Kr. Og navnet Termini refererer til Dioklitians termer (badeanstalt) fra 300 år efter Kr. der ligger lige overfor stationen.

De fleste rejsende i dag "lander" på Stazione Termini, hvad enten de kommer med fly eller med tog. Og de drager videre ud i byen med taxi, metro, tog eller bus.

Tager man bus 64, også kaldet lommetyvenes bus, er det ren sightseeing helt op til endestationen ved Peterskirken. Den første plads, Piazza Repubblica eller rundkørsel man passerer, er et festfyrværkeri af vandkaskader fra fire nøgne najader (kildenympfer) og den centralt placerede havgud, det ses bedst med illumination. Således opmuntret er det bare at gå løs på byen. Her udgår også en af hovedgaderne fra: Via Nazionale med et mylder af butikker og næsten ved hver eneste stoppested gives der mulighed for spændende afstikkere til barer, spisesteder, museer og seværdigheder, men først og fremmest må man finde et hotel.

Står man af bussen ca halvvejs på ruten på Piazza Argentina og stadig er i besiddelse af sin kuffert og går det sidste stykke af en lang snæver gyde dukker den antikke bygning: Pantheon pludselig frem.

På pladsen ligger Hotel Sole som Goethe har boet på. Prisen pr. nat er 3.000 kr i juni 2021. På pladsen ligger også Hotel Senato, hvor prisen pr. nat er 1.000,00 kr i juni 2021

Kuffertmærker

Pantheon med fontæne og obelisk. Den hvide bygning er Hotel Senato.
Foto M.B.

Quiz

Hvis du glæder dig til at komme til Rom igen så længes du nok også efter at spise pasta på en hyggelig romersk restaurant. Men spørgsmålet er: kender du de forskellige pastatyper. Du har i hvert fald muligheden for at øve dig lidt i denne Quiz.

1. Bucatini er god til fyldte tomatssauser, men egner sig ikke helt så godt til flødesovs og saucer med store stykker kød og grøntsager, da det ikke sætter sig så godt fast på denne type pasta.
2. Klassisk spaghetti, som bruges på samme måde som bucatini. Den passer godt til tomatbaserede saucer og skaldyr.
3. Lasagneplader lægges i lag med forskellige sovs og bliver til saftig lasagne i ovnen. Koger du pladerne i forvejen, kan du lave en lasagne, der ikke behøver komme i ovnen.
4. Mezzè penne tricolore har den traditionelle penne-rørfacon, men her er 1/3 af pastæen farvet med spinat og 1/2 med tomat. Den passer til de fleste retter, som mangler lidt kulør, og så minder den om Italiens flag: Hvid, grøn og rød.
5. Gemelli refererer til det italienske ord for tvilling. Måske fordi pastæen er viklet sammen af to stykker pasta. Er særdeles god i pastasalater.
6. Rigatoni kommer fra Italiens hovedstad, Rom. Det lille ydre har den heldige effekt, at den suger sovs til sig. Er super i gratiner med en enkel tomatsovs.
7. Canneloni er store pastarør, som fyldes og gratineres med sauce. Det er nemmest at fylde røret, hvis du hælder tydeligt i en sprøjtepose. Husk at dække den modsatte ende til, når du fylder i canneloni.
8. Fettuccine serveres ofte i Toscana, hvor den serveres med en tykkere sovs.
9. Farfalle, den sommerfugleformede pastatype, findes i flere forskellige størrelser, men har altid dekorative, hakede kanter. Den klæder de fleste saucer og er skøn i pastasalater.
10. Trofie er en kort, snoet pastatype fra Liguria. Den spises ofte med pesto på, men er også fortræffelig i en gratin.
11. Risonti ligner nærmest risikorn og bruges oftest i supper, men kan også blandes i salater. Risonti suger meget væske og bør først tilsættes suppen til sidst. Ellers vil den synke til bunds.
12. Pipe rigate har lånt sin form fra en musling. Med åbninger i begge ender fungerer den ideelt i selskab med flødesovs, fordi den kan suges rigtigt meget.
13. Girandole er pastaskruen fusilliens lille søster. Traditionen foreskriver, at kort pasta bruges til kød og i grøntsagsretter og pastasalater.
14. Castellane har fået sit navn og form efter en flæsekjole. Den er god med grøntsags- og ostesaucer.

Romselskabet S.P.Q.R

Vesterdalen 52 | 2870 Dyssegård | Telefon 22 30 64 60 | mogensbang@vesterdalen.dk

Jyske Bank 7854 1361115